

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ
ОРГАНИЗАЦИИ И ЖАЛБИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ

СТ А Н О В И Щ Е
на ОБЩЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, №502-01-83, внесен на 07.10.2015 г. от Министерски съвет

На свое заседание на 22 октомври 2015 г. Обществения съвет към Комисията за взаимодействие с неправителствените организации и жалбите на гражданите (КВНОЖГ) обсъди внесения на 7 октомври 2015 г. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, №502-01-83. Общественият съвет обсъди три предложения свързани с внесения законопроект:

- предложение за създаване на Съвет за развитие на гражданското общество към Министерския съвет;
- предложение за създаване на Фонд за финансиране на граждански инициативи;
- предложение на сдружение „Екофорум за устойчиво развитие“ за „Поправка 3%“, която да позволи всеки български гражданин да може да насочи до 3% от дължимия личен годишен подоходен данък за целево изразходване в полза на избрано от него като физическото лице ЮЛНЦ в обществена полза, читалище, културна организация или вероизповедание, регистрирано по Закона за вероизповеданията.

Въз основа на дискусиата, Общественият съвет гласува решение да подкрепи внесения от Министерски съвет Законопроект за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, както и да се потърси подкрепа за гореспоменатите предложения.

Доколкото първото и второто предложение се обсъждаха няколко години в публичното пространство и бяха част от законопроекта, поставен на обществено обсъждане през юни 2015 г. от Министерство на правосъдието, няма да излагаме отново мотивите за създаването на Съвет за развитие на гражданското общество към Министерския съвет и Фонд за финансиране на граждански инициативи.

Относно „Поправка 3%“ към становището прилагаме мотиви за съответното предложение.

Общественият съвет към Комисия по взаимодействие с неправителствените организации и жалбите на гражданите препоръчва на народните представители да разгледат възможността за създаване на:

- Съвет за развитие на гражданското общество към Министерския съвет;
- Фонд за финансиране на граждански инициативи;
- механизъм за целево насочване до 3% от личния годишен подоходен данък към избрани от физическото лице ЮЛНЦ в обществена полза, читалище, културна организация или вероизповедание, регистрирано по Закона за вероизповеданията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Любен Панов/

СДРУЖЕНИЕ „ЕКОФОРУМ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ“

София 1000, п.к. 972
ел. поща: info@esd-bg.org
регистрация: ф.д. 2482/91-СТС

тел. 088 702 02 02, 088 885 47 43
Интернет: www.esd-bg.org
идент. №: 000647710

Изм. № 341 / 20.10.2015 г.

До
**Неправителствените организации
в Обществения съвет към
Комисията по взаимодействието с
неправителствените организации и
жалбите на гражданите
Народно събрание**

Относно: Закон за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица
с нестопанска цел

Уважаеми госпожи и господа,

Във връзка с предстоящото разглеждане и приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, № 502-01-83, внесен от Министерски съвет, се обръщаме към Вас по повод необходимостта от приемане на допълнителни промени в българското законодателство с оглед преодоляване на съществуващия проблем с липсата на финансова устойчивост на юридическите лица с нестопанска цел в нашата страна.

В приложение представяме на Вашето внимание предложението на сдружение „Екофорум за устойчиво развитие“ за промени в параграф 34 на визириания законопроект, който касае предложени от вносителя промени в Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ). Призоваваме ви да разгледате нашето предложение и да изразите своята подкрепа за него по време на обсъждането на законопроекта в Обществения съвет към Комисията.

Сдружение „Екофорум за устойчиво развитие“ е една от първите български природозащитни неправителствени организации, което наскоро отбеляза двадесет и осем години от създаването си. Учредено е през 1986 г. като български клон на международното екологично движение към ООН от учени и общественици от 32 страни и 12 международни организации. Сред основните цели на сдружението са опазване на околната среда, насърчаване на устойчивото развитие в България и застъпничество за представяне на екологични теми в образованието, науката и ежедневиия живот.

Приложение: съгласно текста.

20.10.2015 г.
гр. София

С уважение:

Д-р Владимир Горбунов
Председател на Управителния съвет

Предложение

относно проект на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ)

Проблемът с финансовата устойчивост на организациите на гражданското общество в нашата страна, и в частност на ЮЛНЦ за ОПД е сред най-сериозните в третия сектор. Проблемът е хроничен и тежък, най-вече поради нежеланието на държавата досега да създаде механизъм, който да изгради връзка между признанието от страна на обществеността и местните общности, и необходимостта и популярността на дейностите на организации на гражданското общество, и в частност на ЮЛНЦ за ОПД. Дори широко обсъжданият в общественото пространство Фонд за развитие на гражданското общество, считаме, че не би довел до осезаема и голяма промяна в това отношение. С оглед на това, предлагаме да се регламентира законова възможност (условно наречена накратко „Поправка „Три процента““), която да позволи всеки български гражданин, ако желае, да може да насочи до 3% от дължимия личен годишен подоходен данък да бъде изразходван целево, както следва: 1% от дължимия подоходен данък в полза на избрана от физическото лице ЮЛНЦ за ОПД, регистрирано в Централния регистър към Министерство на правосъдието/Агенцията за вписванията и с представен отчет за последната година; 1% от дължимия подоходен данък в полза на избрано от физическото лице читалище, регистрирано по Закона за народните читалища или културна организация, регистрирана по Закона за закрила и развитие на културата; и 1% от дължимия подоходен данък в полза на избрано от физическото лице вероизповедание, регистрирано по Закона за вероизповеданията.

Посочването на избраните от физическото лица три организации на гражданското общество може да се извършва при подаване на годишната данъчна декларация за доходите на физическото лице чрез вписване на определени данни (например, наименование и Единен идентификационен код (Булстат)). Средствата от данъка следва да бъдат предмет на публичен отчет от организацията-получател. При реализиране на този механизъм участие биха имали НАП, Централния регистър на ЮЛНЦ за ОПД към Министерство на правосъдието/Агенция за вписванията, Регистъра на читалищата към Министерство на културата и Дирекцията по вероизповеданията. Всяка организация – потенциален получател на средства от данъка по механизма следва предварително да заяви в съответния държавен орган необходимите данни за получаване на средствата (банкова сметка и др.). С оглед оптимизиране на дейността на всички участници, трансферът на средствата би могло да се осъществява само веднъж годишно, след завършване на данъчната кампания за предходната година. За статистически цели, заедно с трансфера на средствата, е желателно да се съобщава на съответната организация на гражданското общество броят на нейните дарители, от които са се събрали нейните средства.

Нашето конкретно **предложение за допълнение** е чрез приемане на нов параграф 34а в предложения законопроект, с което се променя Закона за данъците върху доходите на физическите лица:

Нов параграф 34а. В Закона за данъците върху доходите на физическите лица се създава нова ал. 7а в чл. 48 със следното съдържание:

„чл. 48, ал. 7а. Данъчно задълженото лице може да избере да насочи:

т. 1. 1 на сто от дължимият годишен данък в полза на избрано юридическо лице с нестопанска цел за обществено полезна дейност, вписано в Централния регистър към Министерство на правосъдието/регистрирано в Агенцията по вписванията и внесло през предходната година годишен отчет за дейността.

т. 2. 1 на сто от дължимият годишен данък в полза на избрано читалище, регистрирано по Закона за народните читалища, или културна организация, регистрирана по Закона за закрила и развитие на културата.

т. 3. 1 на сто от дължимият годишен данък в полза на избрано вероизповедание, регистрирано по Закона за вероизповеданията.

т. 4. Средствата по т. 1, г. 2 и т. 3 не могат да се насочват събрано.”

Обосновка: Предложението е в съответствие със ЗЮЛНЦ, където е посочено, че в определен момент държавата ще предостави фискални преференции на организациите в обществена полза. В страни от Централна Европа и Скандинавия от години има подобни разпоредби за даряване на 1% или 2% от дължимия данък върху доходите на физическите лица, а в Германия има възможност за насочване на част от дължимия данък към регистрирано вероизповедание. Предложението не би намалило приходите в държавния бюджет, тъй като и сега при ранно заплащане на данъците се ползва 5% отстъпка, както и при заплащане по електронен път се ползва също 5% отстъпка (като двете отстъпки не могат да се ползват едновременно). В допълнение, по данни на НАП, ДДС измамите възлизат на около 700 млн. лева годишно, т.е. по-добрата борба с ДДС измамите би осигурила средства, далеч надхвърлящи абсолютната стойност на известното намаление в прихода от този данък, което би се реализирало. Калкулацията показва, че в първите години от въвеждането на предложеният механизъм към гражданското общество биха се насочили средства в размер на около 15 милиона лева. Това е многократно повече от средствата, които досега са били разпределяни от Министерството на правосъдието за ежегодните конкурси за ЮЛНЦ, а много вероятно е да бъдат и повече спрямо тези, които биха били на разположение на обсъжданият в общественото пространство Фонд за развитие на гражданското общество. Предложеният механизъм не се явява алтернатива и не цели да замени съществуващите данъчни облекчения в ЗДДФЛ и в Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) за даряване в полза на различни организации и институции, а представлява новост за България, следвайки най-добрите европейски традиции в тази сфера.

Актуално състояние: Данните от последните няколко години показват, че съществуващите данъчни облекчения за физически лица при даряване в полза на организации на гражданското общество имат все още символичен ефект. Този ефект след всяка изминала година има тенденция за леко повишение. Именно затова считаме, че е необходим нов допълнителен механизъм, който да предложи значителна положителна промяна за развитие на гражданското общество в нашата страна. Данните от ефекта за използване на съществуващите данъчни преференции, посочени в чл. 22 от ЗДДФЛ показват, че преотстъпления от държавата данък от дарения в полза на трите вида организации на гражданското общество през 2013 г. възлиза на едва 3 150 936 лв., както следва:

- за ЮЛНЦ за ОПД, вписани в ЦР към Министерство на правосъдието – 2 322 972 лв. (от 1 346 лица);

- за културни организации и култура – 301 908 лв. (от 1 997 лица);

- за регистрирани вероизповедания – 526 056 лв. (от 360 лица).

Данните са от анализа „Дарителството в България през 2013 г.”¹, изготвен по данни на НАП от Български дарителски форум през септември 2013 г.

Предложената законодателна промяна и изграждането на механизъм, условно наречен „Три процента”, би благоприятствало изключително голяма целева група от юридически и физически лица. Броят на трите вида организации на гражданското общество в страната и участниците в тях са както следва:

- около 10 000 ЮЛНЦ за осъществяване на ОПД, вписани в ЦР към Министерство на правосъдието (със стотици хиляди участници);

- около 5 000 читалища и културни организации (с десетки хиляди участници);

- около 115 регистрирани вероизповедания (по данни на НСИ, като вярващи се определят 88% от населението на страната).

¹ <http://www.dfbulgaria.org/2014/analysbdf2013/>